Al-imad Journal of Humanities and Applied Sciences (AJHAS)
مجلة العماد للعلوم الإنسانية والتطبيقية
ISSN: 3106-0323
Volume 2 – Issue 1 – 2026
Pages 1083-1087

Mtizamo Wa Kijamii Na Kinafsi Katika Wimbo Wa Nitarejea Wa Nasib Abdul

Abdulfattah Faraj Omar [*1], Mohamed Omary Maguo [2]
[1,2] PhD student, Open University, Dar es Salaam, Tanzania
*Corresponding: abdulfattah799@yahoo.com

الأبعاد الاجتماعية والنفسية في أغنية (سأعود) لنسيب عبدول

عبد الفتاح فرج عمر [*1]، محمد عمري مقو [2]
[2,1] طالب دكتوراه، الجامعة المفتوحة، دار السلام، تنزانيا

Received: 15-04-2026; Accepted: 25-05-2026; Published: 10-06-2026

IKISIRI:

Mada ya makala haya ni kuchunguza masuala ya kijamii na kinafsi katika nyimbo za Bongo Fleva kwa kutumia data kutoka katika wimbo wa (Nitarejea) wa msanii maarufu Nasib Abdul (Diamond Platnumz). wametumia mbinu ya usomaji makini katika kukusanya data, na kuzichambua kwa kutumia mbinu ya kimaelezo na Nadharia ya Saikolojia Changanuzi inayofungamanishwa na mazingira ya kijamii, kiuchumi, na kihistoria-nafsi, Makala yamebaini kwamba wimbo huu unajumuisha misingi muhimu ya kijamii inayofungamana na uwajibikaji katika kazi, masuala ya kifamilia na uzazi, kukabiliana na ugonjwa na kifo, pamoja na msukumo wa kiimani chini ya shinikizo la hali ngumu ya maisha.

Maneno mkuu: Wimbo wa Nitarejea, Masuala ya Kijamii, Mtazamo wa Kinafsi, Bongo Fleva..

الملخص

يتناول هذا المقال دراسة القضايا الاجتماعية والنفسية في أغاني "البونغو فليفا"، مستندًا إلى تحليل معمق لأغنية (سأعود) للفنان نسيب عبدول، المعروف باسمه الفني "دايموند بلاتينيوم". وقد اعتمدنا على منهج القراءة المتأنية لجمع البيانات، وتحليلها وفقًا للمنهج الوصفي ونظرية علم النفس التحليلي المربوطة بالسياق الاجتماعي والاقتصادي والتاريخي النفسي. وكشف المقال أن الأغنية تشتمل على أبعاد اجتماعية حيوية ترتبط بالعمل الجاد، وقضايا الأسرة والخصوبة، ومواجهة المرض والموت، والوازع الإيماني تحت ضغط الظروف المعيشية.

الكلمات المفتاحية: أغنية سأعود، القضايا الاجتماعية، الأبعاد النفسية، بونغو فليفا.

1.1 Utangulizi

Wimbo wa kijamii unachukuliwa kuwa chombo cha kujieleza kinachochipuka kutoka katika uhalisia wa matendo ya mwanadamu na mwingiliano wake na mazingira yanayomzunguka, ambapo huakisi matumaini yake, maumivu yake, pamoja na utambulisho wake wa kisaikolojia na kijamii. Katika muktadha huu, wimbo unajumuisha kipengele cha maudhui ya kifalsafa kinachorejelea imani aliyonayo mwanadamu kuhusu maisha na kuwepo kwake (Mulokozi, 1996). Kutokana na falsafa hii, mwanadamu hujiuliza maswali mbalimbali ya msingi kuhusu

 Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

maisha na namna ya kukabili changamoto zake za kila siku kupitia jitihada za kufanya kazi na kuishi kwa ujamaa na kusaidiana, mambo ambayo yanajenga falsafa ya Kiafrika (Mulokozi, 1996).

Katika muktadha wa muziki wa Bongo Fleva nchini Tanzania, wimbo umebadilika kutoka kuwa chombo cha burudani tu na kuwa waraka wa kijamii unaofuatilia mabadiliko ya kiuchumi na kisaikolojia ya vijana. Nyimbo hizi za Bongo fleva, kama utanzu wa fasihi simulizi, zimepata umaarufu mkubwa nchini Tanzania kwa zaidi ya miongo mitatu sasa (Perullo, 2003; 2005; 2008). Umaarufu huu umewavutia wataalamu mbalimbali kama vile Wamitila (2008), Omari (2009), Omar (2020) na Nguli (2021) ambao wanakubaliana kuwa muziki huu umekuwa chombo muhimu cha kutoa burudani na elimu (edutainment) katika jamii ya Tanzania na Afrika ya Mashariki kwa ujumla. Hivyo, makala haya yanatumia msingi huo wa kinadharia ili kubainisha namna falsafa ya Kiafrika inavyosawiriwa kijamii.

2 Tatizo la Utafiti

Tatizo la utafiti huu linajikita katika kufuatilia mabadiliko ya kitabia na kisaikolojia yanayotokana na uhamiaji kutoka vijijini kwenda mijini (kama vile jiji la Dar es Salaam) kwa ajili ya kutafuta riziki. Uhamiaji huu unajumuisha athari mbalimbali zinazoambatana na hali hiyo kama vile kusambaratika kwa familia, pamoja na shinikizo la kisaikolojia na kiuchumi linalowakabili vijana wanapojaribu kukidhi mahitaji yao.

Malengo ya utafiti huu yanakusudia kubainisha jinsi msanii Nasibu Abdul alivyofanikiwa kusawiri mateso haya ya kijamii, na kutambua athari za kisaikolojia na kijamii zinazoachwa na mabadiliko haya katika muundo wa familia ya Kiafrika kupitia wimbo wake wa "Nitarejea". Utafiti huu unadhihirisha jinsi wimbo unavyofanya kazi si tu kama burudani, bali kama kioo cha kijamii kinachoakisi uhalisia na falsafa ya maisha ya Kiafrika.

3.1 Nadharia ya Kisaikolojia, Kihistoria na Kijamii

Nadharia ni muongozo ambao unamwezesha mtafiti kupata muongozo kamili wa utafiti wake tangu katika hatua za awali mpaka mwisho (Wamitila, 2002). Utafiti huu unategemea Nadharia ya Saikolojia Changanuzi (Psychoanalytic Theory) iliyoasisiwa na Sigmund Freud, ukiifanya kuwa chombo cha kuunganisha mienendo ya ndani ya kisaikolojia ya mhusika na mazingira ya kijamii na kiuchumi yanayomzunguka, pamoja na mizizi yake ya kihistoria. Katika muktadha huu, nadharia hii inajumuisha mihimili mikuu mitatu inayosukuma tabia ya mwanadamu mmoja-mmoja katika jamii:

1. Mhimili wa Kiuchumi na Kijamii (Mahitaji ya Msingi)

Mhimili huu unajikita katika jitihada za kutafuta chakula, vinywaji, na mavazi. Binadamu anafanya kila lililo kwenye uwezo wake kuhakikisha anapata mahitaji yake ya kila siku ili aweze kuishi na kukabili changamoto za maisha (Boylon, 2008). Katika utafiti huu, mhimili huu ndio utakaosaidia kuchambua jinsi ukosefu wa mahitaji haya unavyochochea maamuzi ya mhusika mkuu kuhama kutoka kijijini kwenda mjini kutafuta riziki, jambo ambalo linaathiri muundo mzima wa kisaikolojia wa mhusika na familia yake.

2. Mhimili wa Kisaikolojia na Kihisia (Utamani na Utulivu)

Mhimili huu unafungamana kwa karibu na vifungo vya kifamilia, mahitaji ya kihisia, na mwelekeo wa kudumisha na kulinda mshikamano wa ndoa na watoto. Kupitia mhimili huu, nadharia inasaidia kuchunguza jinsi msanii anavyosawiri mvutano wa ndani wa mhusika kati ya tamaa ya kupata utulivu wa kihisia akiwa karibu na familia yake, na shinikizo la mbali linalomlazimu kuwa mbali nao kwa ajili ya kiuchumi (Duck, 2007; Chapman, 2011).

 Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

3. Mhimili wa Wasiwasi wa Kiwepo-Jamii

Mhimili huu unahusu hofu ya mara kwa mara ya mambo yasiyojulikana, ugonjwa, kifo, na hatari ya kupoteza utambulisho, katika jiji kubwa kama Dar es Salaam. Hali hii inazalisha mienendo tata ya kisaikolojia na kihistoria inayothiri maamuzi ya mtu mmoja-mmoja. Mhimili huu ni muafaka katika utafiti huu kwa sababu unawezesha kuchambua wasiwasi wa kiwepo-jamii unaomkabili mhusika mkuu na namna anavyomkimbilia Mwenyezi Mungu na kufanya kazi kwa bidii kama njia ya kukabili hofu hiyo na kuhakikisha usalama wa kesho yake na wa familia yake.

4. Mbinu ya Utafiti

Katika makala haya, tumetumia mbinu ya uchambuzi wa maudhui kupitia utaratibu wa "usomaji makini wa matini ya wimbo". Tumenukuu na kuandika matini ya wimbo huo, kisha kutoa ushahidi (shahidi) na kuugawanya katika mihimili mahususi ya kijamii na kisaikolojia inayofungamana na anwani, bila kupanuka katika masuala ya kifalsafa yaliyo nje ya upeo wa matini husika. Baada ya hapo, uchambuzi ulifanyika kwa kutumia mbinu ya kimaelezo-uchanganuzi.

5 .Uchambuzi: Masuala ya Kijamii na Kinafsi katika Wimbo

Wimbo huu unajumuisha mienendo ya kijamii na kisaikolojia inayooana na hali halisi ya mhamiaji na familia inayomwacha nyuma, na mambo hayo yanaweza kufupishwa katika vipengele vifuatavyo**:**

1 **.**Kazi kwa Bidii na Shinikizo la Kiuchumi

Wimbo huu unajumuisha usawiri wa kina wa uhalisia wa tabu na kutaabika; ambapo mazingira ya kijamii yanamlazimu mtu kufanya jitihada na kujishughulisha na kazi za kilimo au kuhama ili kupata riziki. Msanii anasema katika wimbo huo**:**

Ntapokuwa nakwenda shambani afu niko peke Yangu Honey
Ntapokuja kuwa na majirani ntaumia aaah

Ushahidi huu unabainisha mateso ya pamoja kati ya mume na mke wake, ambapo unaonyesha athari ya kisaikolojia na kijamii ya kutokuwepo kwa mwangalizi wa familia na kulazimika kwa mwanamke kukabiliana na changamoto za kazi yeye mwenyewe**.**

2. Masuala ya Kifamilia na Uzazi (Muktadha wa Uhamiaji na Kuongezeka kwa Familia)

Wimbo unajumuisha ufuatiliaji wa uzazi na ongezeko la watu na athari zake katika uhamiaji kuelekea mijini (kama Dar es Salaam). Kuongezeka kwa idadi ya wanafamilia na majukumu ya kifamilia kunamlazimu mtu kuelekea kusiko julikana :

Hata mwenzako sijawahi kufika Dar huu ndo mwanzo
Vile nakwenda na sijui pa kukaa wala mavazi ooh

Kipengele hiki kinadhihirisha wasiwasi wa kisaikolojia na kijamii wa mhamiaji anayeingia katika mazingira ya jiji lenye msongamano mkubwa bila kuwa na makazi au hifadhi ya kijamii iliyo wazi**.**

3. Hofu ya Ugonjwa na Kifo (Athari ya Kisaikolojia-Kihistoria)

Hofu ya kupoteza afya ni wasiwasi wa kisaikolojia na kijamii wa kihistoria unaoambatana na mwanadamu. Wimbo huu unajumuisha dua na unyenyekevu wa kuepuka magonjwa ugenini kwa sababu ugonjwa unakwamisha uzalishaji, unasababisha kifo, na kusambaratisha familia**:**

We niombee niepushwe na balaa na maradhi ohh

 Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Ushahidi huu unaonyesha jinsi mtazamo wa kisaikolojia wa mhusika mkuu unavyotawaliwa na hofu ya magonjwa ya mlipuko na maradhi ambayo yanaweza kuharibu ndoto yake ya kiuchumi na kuacha watoto wake wakiwa yatima**.**

4 **.**Msukumo wa Kiimani na Kijamii

Chini ya uzito wa mahitaji na njaa, wimbo unajumuisha ukimbiliwaji wa nguvu za ghaibu (Mwenyezi Mungu) kama kimbilio la kisaikolojia linalopunguza ukali wa wasiwasi wa kiuchumi na kijamii**:**

Mi nitarudi niombee kwa mwenyezi
Zile taabu na njaa msimu mzima mavuno hakuna

Mistari hii inajumuisha kuonyesha mshikamano wa kiroho na kijamii kati ya wanandoa, ambapo dua na subira zinakuwa ndiyo mfumo pekee wa kisaikolojia wa kukabiliana na majira ya ukame na kufeli kwa mavuno

1.5 Hitimisho

Utafiti huu umethibitisha kiwango kikubwa cha mwingiliano wa dhati kati ya sanaa na uhalisia wa maisha kupitia uchambuzi wa masuala ya kijamii na kinafsi katika wimbo wa "Nitarejea" wa msanii Nasib Abdul (Diamond Platnumz). Kupitia utumiaji wa misingi ya Nadharia ya Saikolojia Changanuzi, utafiti huu umefanikiwa kuonesha jinsi sanaa ya muziki wa kizazi kipya nchini Tanzania — hasa muziki wa "Bongo Fleva" — inavyosawiri mvutano mkali wa ndani wa kisaikolojia unaowakabili vijana wahamiaji.

Matokeo ya utafiti yamebaini kuwa uamuzi wa kuhama kutoka vijijini kwenda mijini (kama vile jiji la Dar es Salaam) haugusi tu kipengele cha kijiografia au utafutaji wa mahitaji ya kimsingi ya kiuchumi, bali ni kichocheo kikuu cha mienendo tata ya kisaikolojia. Mienendo hii inajidhihirisha katika mvutano kati ya wasiwasi wa utafutaji na shinikizo la malengo ya kiuchumi kwa upande mmoja, na shauku pamoja na nia ya kulinda utulivu wa kihisia na vifungo vya kifamilia kwa upande mwingine. Kadhalika, uchambuzi wa matini ya wimbo umeonesha jinsi wasiwasi wa kiwepo-jamii unaotokana na hofu ya magonjwa, kifo, na hatari ya kupoteza utambulisho katika jiji kubwa unavyogeuka kuwa nguvu inayochochea msukumo wa kiimani na mshikamano wa kiroho kati ya wanandoa, kama njia ya ulinzi wa kisaikolojia na kukabili ukali wa mazingira.

Kwa hitimisho, utafiti unasisitiza kwamba muziki wa Bongo Fleva katika jamii ya Tanzania umevuka mipaka ya burudani ya kawaida na kuwa waraka muhimu wa kisaikolojia na kijamii. Muziki huu umekuwa kioo cha kweli kinachoakisi mabadiliko ya kimuundo katika familia ya Kiafrika, pamoja na kusawiri uhalisia wa mapambano ya ndani ya mwanadamu katika kukabili changamoto za nyakati na athari za maendeleo ya mijini.

MAREJELEO

[1] Boylon, M. (2008), The God, Trues and the Beautiful. New York: Continuum International Publishing Group.

[2] Chapman, H. M. (2011), *Love: A Biological, Psychological and Phisiological Study*. Rode Island: University of Rode Island Press.

[3] Duck, S. (2007), *Human Relationships*. London: Sage Publication.

[4] Fuluge, A. & Ngatungwa, F. J. (2021) “Mdhihiriko wa Falsafa ya Kiafrika katika vitendawili vya Kiswahili,” katika *Jarida la CHALUFAKITA toleo la tatu, kur. 40-68*.

 Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

[5] Kothari, R.C. (2013) *Research Methodology: Methods and Techniques,* 2nd Ed. New Delhi: New Age International (P) Ltd.
[6] Kombo, D. K. and Tromp, D. L. A. (2006). *Proposal and Thesis Writing: An Introduction.* Kampala: Makerere University Press.
[7] Mulokozi, M. M. (1996) *Fasihi ya Kiswahili*. Dar es Salaam: Chuo Kikuu Huria cha Tanzania.
[8] Nguli, H. I. (2021) "Mchango wa Nyimbo za Muziki wa Kizazi Kipya katika kukuza Uchumi wa Viwanda nchini Tanzania: Mifano kutoka Nyimbo za Nasib Abdul." Tasinifu ya Shahada ya Uzamili ya Kiswahili ya Chuo Kikuu Huria cha Tanzania.
[9] Omar, A. F. (2020) "Taswira ya Usawiri wa Taswira ya Kijana wa Kitanzania katika Nyimbo za Bongo Fleva." Tasinifu ya Shahada ya Uzamili ya Kiswahili ya Chuo Kikuu Huria cha Tanzania.
[10] Omari, S. (2009) "Tanzanian Hip hop Poetry as Popular Literature," PhD Thesis (Haijachapishwa), Dar es Salaam: University of Dar es Salaam.
[11] Perullo, A. (2003) "The Life that I Live: Popular Music, Urban Practises, and Agency in Dares Salaam, Tanzania." Ph. D Dissertation, Indian University.
[12] Perullo, A. (2005) "Hooligans and Heroes: Youth Identity and Hip-Hop in Dar es Salaam, Tanzania". *In Africa Today*, Vol. 51, No. 4, pp. 75-101.
[13] Perullo, A. (2008) "*Rumba in the City of Peace: Migration and the Cultural Commodity of Congolese Music in Dar es Salaam,* 1968-1985" in Ethnomusicology, Vol. 52, No. 2. 296-323. Accessed: 19/04/2015, 21:34.
[14] Wamitila, K. W. (2002) *Uhakiki wa Fasihi Misingi na vipengele vyake.* Nairobi: Phonex Publishers ltd.
[15] Wamitila, K.W. (2008) *Kanzi ya Fasihi: Misingi ya Uchanganuzi wa Fasihi*. Nairobi: Vide- Muwa.

Disclaimer/Publisher's Note: The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and not of **AJHAS** and/or the editor(s). **AJHAS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content.

 Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).